לפרולי פונגי • לתקן פסיעותיו ולזקוף קומה מפני שרגליו ושוקיו רזותות ולא לסמיכת כל גופו : **מי שומא פסח תולגם כהן** • לומת כעל קרימת כיה : **מתרי דפסחא** • תמור הניסת בכתפיים כליגים שנתן לוחו וגרלה כמי שרוכב עליו ובמקומנו נקרית מרדפים"ת : **קישורי** • לתקצ"ם שמהלכין בהם במקום סיט וקשה לי מה דמאירין מסומחת מנע דפסומי כלי עץ ניהו לחכל מן המחרם למה מאירין : **פרמי** • מלמוסת הנקדרת על הפרלוף להכניס הכנים קטנים : **מתני' נקשרים** • מפרש בגמרת : **נוזגין** • לשקלי"ם של זהב לטי : **גמ' מנא מרי** • כך שמו : **קשרי פופס** • גרגל"ת קשרים בקשרים ומוגין בטוחר לרפואה ולא ידעתי לאיזה מוני : **מוקמי** • ממתידין כחולי שלא יגבל : **פ'** • קשרים : **מפו** • מתרפאין : **נגרי** • פסיעות : **נפל פופס בכידי** • נפל רפואת הפוחה בבור לתין לחם מזהר בכל לחו : **מפי לירים בנים** • לרב יהודה פריך **מי קישורין דמתני'** לרפואת חולי ניהנו מתי לירים בניס : **נגנופין** • בלמוד"ם מנענע עלין ולחו יכול ליפרד ממנו ורפוחה זו לח שייכת בנקבות שתין הלד מחבבן כל כך מחמילתן שיהיו מנענעין עלין : **פפילין** • יד ימינו קוברתו לשמלח זהו סימן לגירסת : **סכנפ** • מנענע יותר מדלי : **סחופי כפ** • כוס שיש בו הבל כגון שנישלו ממנו מים חמין וכופהו על המיטבל למי שתם במעיו ולוחו הכוס לת הבשר ומשך לגיו לת המעיים ומושיבן במקומן : **לפוך** • בכפות ידיו ורגליו : **דרב פופא מבי רב** • שהיה בת מבי רב שהות רבו וכן רב מבי ר' חייא ור' חייא מבי רבי : **מכפפי** • שכורין, שהיו משקין לת התלמידים, ולתו מפני שהמשוכן כן היו שוחין להן דבר להפג לת יינן : **נגוייפא דידייסו** • תוכי יהיכס דהייט קף : **דלייל** • שהולך ועשה לעול כל שעה ממום הבשר : **שיעא דדנא** • מגופת החבים : **דלל מפי שיעא** • מחמת המים : **ליתנק** • מי שקרקה תולית של מפרקת טותרו(ג) וטופלת בגרונו תולן לותו ברחשו שיהא טותרו נפסק ודומה לחניקה : **לפופי** • לכותבו בבגדים וקושרו בחגורה רחבה ומתייסכין פרקי תבריו שהן רכין וכשמטין בחבלי הלידה וקורין לו בלע"ז (*) **מי כניס** • שהי שמועות דלייתי בקטנים היה שוטה בשם רבי (*תכת) בר הוגא משמיה דרב גוריא : **בן** • חלת שמועתא דלייתי בקטן מתני בשמיה : **פרוייסו** • נשעונין ולפופי : **כל מנייני** • כל לחיוחת ומפני שכופלין לותן ים ג' פעמים ויש יותר קרי להו מנייני : **בשמ דאמא** • פלוני בן פלונים : **דמיפרצי** • כל לחנים שמפורש מניין כמה פעמים שיאמרו ויכפלו לותו : **יופפ** • שלחזתו בכל יום : **ווז מיוורא** • לרוח וחדש : **למלחמא** • למקום שריפת המים שעשין נגריס על שפת היס להמשך מים לבריכות לחבות העשויות לך ובכשמלאו סותם התריצין והשמת שורף לת המים שמלוחין הן ועשה מלח : **כחלנא דבי נוזרו** • תמת גרוע כנגד מפתחי מלוקו לגון רבינו הלוי : **נירא נרקא** • לילת של שער : **פרשם דרכיס** • מקום שעני דרכים מתפרשים : **שומשמא גמלא** • גמלה גדולה* : **דדרי מידי** • שעונן כלום : **ליקליס** • לשומשמא : **בנוכפא דנמפא** • כמין קנה של נחשת : **ולספפייס כשברא** • יסתוס פיס בעופרת : **נוספנקי** • מוסמות ולחו דוקא מוסמות של עורה חלח סחיטות הרבה זו של זו שעוה על העופרת ושוב זפת ושוב סיד : **וליכרזוליס** • ינעגעו : **ולידריס** • יסלטו : **ולימא ליס** • לשומשמא : **טעונך עלי** • מה שהיית טוען לחלטו : **ומעונאי** • החולי שלי : **מיניס מעכתיה ומיספיס ביה** • חולי כזה שזה עושה וכי תמר ליה כטוך עלי זה חולי של חבירו : **כוזא מדמא** • כלי תרס קטן חדש : **מוזפן** • הלוני : **ולידדייה ז' זימני מריעיס** • יקפנו סביבות רלחמא : **ולא שפיליס** • ולח תמר שלח הסירו ללחם כה חלח לחסה שעולה להפיל עוברה שהפילה כבר עובר תמר : **ולא שעיבדה** • שידוע לה שהיא מעוברת : **ושוא דמיכוין ושקל** • שממלח החפץ מחליו למשקל החבן ולח שחיסרו ממנו לו הוסיפו עליו לכוזא : **כח יופפ** • שלחזתו בכל יום : **ווז מיוורא** • לרוח וחדש : **למלחמא** • למקום שריפת המים שעשין נגריס על שפת היס להמשך מים לבריכות לחבות העשויות לך וכשמתמלאו סותם התריצין והשמת שורף לת המים שמלוחין הן ועשה מלח : **כחלנא דבי נוזרו** • תמת גרוע כנגד מפתחי מלוקו לגון רבינו הלוי : **נירא נרקא** • לילת של שער : **פרשם דרכיס** • מקום שעני דרכים מתפרשים : **שומשמא גמלא** • גמלה גדולה* : **דדרי מידי** • שעונן כלום : **ליקליס** • לשומשמא : **בנוכפא דנמפא** • כמין קנה של נחשת : **ולספפייס כשברא** • יסתוס פיס בעופרת : **נוספנקי** • מוסמות ולחו דוקא מוסמות של עורה חלח סחיטות הרבה זו של זו שעוה על העופרת ושוב זפת ושוב סיד : **וליכרזוליס** • ינעגעו : **ולידריס** • יסלטו : **ולימא ליס** • לשומשמא : **טעונך עלי** • מה שהיית טוען לחלטו : **מיניס מעכתיה ומיספיס ביה** • חולי כזה שזה עושה וכי תמר ליה כטוך עלי זה חולי של חבירו : **כוזא מדמא** • כלי תרס קטן חדש : **מוזפן** • הלוני : **ולידדייה ז' זימני מריעיס** • יקפנו סביבות רלחמא :

קישורי • פי' הקומרס לתקצ"ם והקשה בקומרס ור"ת מירן דכיון שחיכם עשויים חלח לנכח דרך הטבורה בניס שיש ממח מלדם וכטרוך* פירש דקישורי הייט לתקצ"ם שעשין הלילני והן נטוחין מחד וחין חלח לרקד עליהן ולח להטוך עבידי* :

*להדדצי סוגיא עבידא הבא לסמוך עיליה הוא דעבידא וסמיך עליה(ה) : מסאן מדם ואין יוצאין בהן בשבת ואין נבנסין בהן לעזרה : תני תנא קמיה דר' יוחנן נבנסין בהן לעזרה א"ל אני שנה אשה חולצת בו ואת אמרת נבנסין תני אין נבנסין בהן לעזרה : לוקטמין מהורה : מאי לוקטמין אמר ר' אבהו *חמרא דאספא *רבא בר פפא אמר קשורי

רבא בר רב הונא אמר *פרמי : מתני' הבנים יוצאין בקשרים ובני מלכים בזוגין וכל אדם אלא שדברו חכמים בהוה : גמ' מאי קשרים אמר אדא מרי אמר רב נחמן בר בריך אמר רב אשי בר אבין אמר רב יהודה קשורי פואה אמר אביי *אמרה לי אם חלתא מוקמי חמשה מסו שבעה אפילו לבשפים מעלי אמר רב אחא בר יעקב והוא בלא חזי ליה שמשא וסירא ולא חזי מיטרא ולא שמיע ליה קל ברזלא וקל תרנגולתא וקל ניגרי אמר רב נחמן בר יצחק *נפל פותא בבירא מאי אירא בנים אפי' בנות נמי מאי אירא קטנים אפי' גדולים נמי ? אלא מאי קשרים כי הא דאמר אבין בר הונא א"ר חמא בר גוריא בן שיש לו(ו) נענועין על אביו נוטל רצועה ממעגל של ימין וקושר לו בשמאלו אמר רב נחמן בר יצחק וסימניך תפילין, וחילופא סכנתא. אמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא סחופי כסא אסיבורי בשבתא שפיר דמי ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא *מותר לסוך שמן ומלח בשבת כי האי דרב הונא מבי רב,ורב מבי ר' חייא,ור' חייא מבי רבי,כי הוו מיבסמי ביתא משחא ומילחא ושיפי להו לנשיתא ידייהו וגויתא ואמרי כי היכי דציל הא מישחא ליציל חמריה דפלניא בר פלניתא,ואי לא,מיתא שיעא דדנא ושרי ליה במיא ואמר כי היכי דליציל האי שיעא ליציל חמריה דפלניא בר פלניתא ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא מותר לתנק בשבת ואמר אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא *לפופי ינוקא בשבתא שפיר דמ"ר פפא מתני' בנים דב זביד מתני בן: רב פפא מתני בנים ותרוייהו מתני להו באבין בר הונא ,רב זביד מתני בן: קמיפתא מתני באבין בר הונא והאי מתני להו ברבה בר בר חנה דאמר *רבה בר בר חנה לפופי ינוקא בשבתא שפיר דמ"אמר אביי אמרה לי אם כל מנייני דמפרשי דאימא וכל קטרי בשמאלא ,ואמר אביי אמרה לי אם כל מנייני דמפרשי כדמפרשי ,ודלא מפרשי ,ארבעין וחד זימני ת"ד ויוצאין באבן תקומה בשבת ,משום ר"מ אמרו אף במשקל אבן תקומה ולא שהפילה אלא שמא תפיל ,ולא שעיברה אלא שמא תתעבר ותפיל אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאביי והוא דאיכוון ואיתקל דמשקל דמשקל מאי? תיקו .ואמר אביי אמרה לי אם *דאשתא בת יומא לישקול זוזא החורא וליזיל למדתא ויתקול מתקלית מילחא וליזיליה בחללא דבי צואר בנירא ברקא,ואי לא ליתוב אפרשת דרכים וכי חזי שומשמנא גמלא דדרי מידי לישקליה ולישדייה בגובתא דנחשא וליסתמיא באבנא ולירתמי בשיתין גושפנקי ולברזולייה ולידדייה ולימא ליה טעונך עלי וטעונאי עלך אמר ליה רב אחא בריה דרב הונא לרב אשי ודילמא אניש אשכחיה ואיפסק ביה ? אלא לימא ליה טעונאי וטעונך עלך ואי לא לישקול כוזא חרתא וליזיל לנהרא ולימא ליה נהרא נהרא אתפן כוזא דמיא לאורחא דאיקלע לי וליהדר שב זימני על רישיה ולשדיין לאחוריה ולימא ליה נהרא נהרא שקול מיא דיהבת לי,דאורחא דאיקלע לי,ביומיא אחא וביומיא אזל.אמר רב הונא לאשתא

רבינו חננאל

הכתיתיו ושוגלא הוובה מרגלא זבין מתקבצין באותה התקיקה ולא יהי מצערין אותו בארכובותיו אמר אביי מפני מה שומאת מת מפני שיש בו בית קבול הזי כלי . רבא אמר אף פסא מודים כשי עגלה של קטן יוצאין בהן בשבת כי אינם (משא וכלים הם) [משתמשים] תני תנא קמיה דרבי יוחנן נכנסין בהן לעזרה כלומר אינם שגדל כי אמור אדם ליכנס בשגדל בעזרה כדתנן (נכרות מ"ו) לא יכנס אדם להר הבית בסקל ובשגעלו כי א"ל אני שנוה אשה חולצת בשגדל של עץ ואתה שנוה נכנסין תני אין נכנסין : לוקטמין חמרא דאספי . גידם מי שיהיו קצוצות עשין לו יד של עץ ונקרא חמרא דאספי : **פרמי** פי' פרמי יש מי שאומרים חתיכה של בגד שקושרין לוקנים*) ששפתותיהן מתרפטות: קשרים קשרי שואה משום רפואה . בן שיש לו נענועין על אביו יש מי שאומרים כי כשיגדל עצב הבן בשיתת אביו נופל רצועה ממעגל אביו הימין וקושרה בשמאל הבן ואומרים ששמשקים לבו ואם יחליף אומרים שהוא סכנה וסימניך תפילין הן שלל היד השמאל : **סחופי** כסא אסיבורי . פי' אם בולם סיבורו של אדם בחוק מטעיו או אם ניקב מניחין שם [כוס] קטן על סיבורו כדי שלא יבלוש ויתבקע ומניחין אותו עד שיתרפא הא דשרו לבסימא לסך מלח ושמן לכרעייתו משמשה היא פי' לחנק פי' לשתי ינוקא . אבן תקומה פי' אומרים כי יש אבן יהודה כשהיא תלויה על אשה הרה אינה מפלת וגם המשקל שכנגד אותו האבן פועלת ושותר לצאת בהן בשבת אבל

*) פי' כגליון כאן המרון וכ"ה בת"י כפס לגיגו .

רב נסים גאון

וכמעלו : **רב** פפא מתני בנים תרוייהו . כלומר שניה שנה הראשונה בן שיש לו נענועין על אביו וזו האחרת לשתי משום אבין בר הונא אמר רב חמא בר גוריא והיה רב זביד שוה עמו בשמועה ראשונה בן שיש לו נענועין על אביו וחלוק עליו בשמועה שניה לשתי ינוקא והיה רב זביד אומרה משם רבה בר בר הנה אמר רבי יוחנן ולפי שהיתה השמועה הראשונה בן שיש לו נענועין . על אביו והשניה לשתי ינוקא :אמר על שניהם מתני בנים זה הוא פירושם והיוקבקתי לכותבו הנה מפני שראיתי קשה לתלמידים וביאורתיו כדי שיהגלה לכל : סליק פרק במה אשה

מסורת השים

נר משפט

פג א ב ג מיי' פי"ח מהל' שבת סלכ' סכח סלכה סד סמג לאין סם שו"ע ח"א סימן שא סעיף ב :

פד ד מיי' פכ"ח מהל' שבת סלכ' לג סמג לאין סה שו"ע ח"א סימן שא סעיף ג ומיי' סג :

פה ה מיי' שם סלי כג שו"ע שם סעי' מא :

[ערך לקשקין]

פו ו מיי' פכ"ח שם סלכה לג :

[ועיע מוספות ממנות לג' מרגי שיש]

[פרמתי פי' מחיכה של בגד שקושרין לוקנים על פיכה למען ריכם מפני שמשוטטין מהרפטות ועיע ערוך ערך פרמתי]

פן ח מיי' פי"ח שם סלכה יד סמג שם שו"ע ח"א סימן שא סעיף כד :

נוטא כ[ו]. (דף נס.) רפואות

נוטא ב' קטרים ד' קטרים ד' קשרים

אבנך ◇ שומ - עבות טומאה מגיע בטומאה ע"ז אח

אבנך מיחות ע"ז אוקין בר חונא אור חמא בר גוריא

סימן לך מיודע לקטן לעשות כרמשך הגמ'

מ"ת - כתובות ע"ז כ: דהפץ את נ"ג

[פי' שמתכנין לינקיה כמו ויתכר תנגומו ולפוף עכין]

נוטא אוקין תקומה - נגד הפלך

אבנך שמות מלחמת זבדי

רפואות חיטופיות

[ערך מקשרין]

[ערך ערוך ערמתי]

[קדושין לא: ע"ש ד"ה ואי"ו]

[נדרים מו.]

[ניקח קמ: ע"ש ד"ה ואי"ו]

(ה) גם' כמה שמוטות שלו ממתין מתנים : (ו) שם בן שיש לו נענועין : (ז) רש"י ד"ה ניתנק וכו' עיין כ"ק ס"ק ל"ו סלכה לו ועיין כנרון ושפל בגרון וכו' :

(*) הערה: קורגי"ם אלו אינם לשם דילוג אלא כבודד קפוא שעושק בשמוחת.

[ניל תכין]

(ז) ג-קורגי א ש ת"א

גליון השים

תום' ד"ה קישורי וכו' מיט ממת מדרס . עיין מענית דף לג ע"ש תוספות ד"ה שידס :

כלשון תרמים אומר לכל דבר גדול גמלא . הלמנכ"ם נפי' כמנגנו כלגים פ"ג מ"ב